

Erasmus + VET Strategic Partnership

IENE 8 – Ενδυνάμωση μεταναστών και προσφύγων με γονεϊκές δεξιότητες

Project ID: 2018-1-CY01-KA202-046848

Σύντομο Εκπαιδευτικό Εργαλείο Αρ. 3.4

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΣΕΒΑΣΜΟΣ

Μετάφραση:

Παρασκευή Αποστολάρα

Βενετία -Σοφία Βελονάκη

Αθηνά Καλοκαιρινού

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών,

Ιανουάριος, 2020

Authors:

Andrea Kuckert-Wöstheinrich

St Augustinus-Gruppe

September 2019

National and Kapodistrian
University of Athens

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περιεχομενα.....	2
Διάλογος, επικοινωνία και άλλα.....	3
Μαθησιακοι στοχοι.....	3
Ορισμοί και θεωρίες για το διάλογο	3
Βασικα σημεια.....	5
Δραστηριότητα.....	5
Ανατροφοδότηση σε ένα θέμα: διάλογος.....	6
Αυτοαξιολογήση.....	6
Βιβλιογραφια/πηγες.....	6

ΔΙΑΛΟΓΟΣ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ

Η επικοινωνία είναι απαραίτητη για τον άνθρωπο. Οι άνθρωποι δεν μπορούν να επιβιώσουν για πολύ καιρό μόνοι χωρίς άλλους ανθρώπους, επειδή είναι κοινωνικά όντα. Οι άνθρωποι μιλάνε για να περιγράψουν κάτι, να εκφράσουν κάτι ή να λάβουν μια αντίδραση.

Ως εκ τούτου, η επικοινωνία δεν είναι απλώς η ανταλλαγή πληροφοριών, αλλά συνδέει και τους ανθρώπους σε κοινωνικό επίπεδο και χρησιμεύει στην επικοινωνία των συναισθημάτων. Υπάρχουν διάφορες μορφές επικοινωνίας:

- α) Επικοινωνία μεταξύ μεμονωμένων ατόμων (διαπροσωπική επικοινωνία)
- β) Επικοινωνία στα πλαίσια ομάδας (οργανωμένη, σε απευθείας σύνδεση, εκτός σύνδεσης)
- γ) Μαζική επικοινωνία από τα μέσα ενημέρωσης στους καταναλωτές
- δ) Η επικοινωνία μπορεί να πραγματοποιηθεί με χρονική καθυστέρηση ή ταυτόχρονα (ασύγχρονη / σύγχρονη).
- ε) Η επικοινωνία μπορεί να κατευθύνεται από ένα άτομο σε ένα ή περισσότερα άτομα.
- στ) Η επικοινωνία μπορεί επίσης να κατευθύνεται από περισσότερα άτομα σε μεγαλύτερο αριθμό ατόμων (ένα προς ένα, ένα προς πολλά, πολλά προς πολλά).

Το είδος του διαλόγου, που θα εξεταστεί εδώ, λαμβάνει χώρα μεταξύ μεμονωμένων ατόμων ή μέσα σε ομάδες και αφορά σε μια μορφή άμεσης επικοινωνίας μεταξύ δύο ή περισσότερων ατόμων που βρίσκονται στον ίδιο χώρο. Από την άλλη πλευρά υπάρχει ο μονόλογος, κατά τον οποίο επικοινωνεί μόνο ένα άτομο και ο ακροατής δεν συμμετέχει ενεργά.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Σε αυτή την εκπαιδευτική ενότητα οι συμμετέχοντες θα μάθουν:

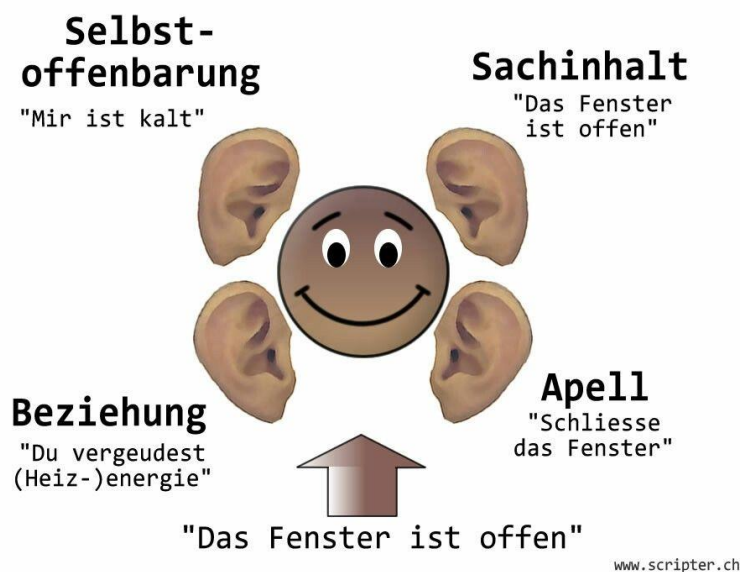
1. τους ορισμούς του διαλόγου και του σεβασμού
2. τις προκλήσεις που συναντά κανείς στον διάλογο, δηλαδή σε μια συνομιλία
3. τις στρατηγικές που εξασφαλίζουν καλό διάλογο

ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΑΛΟΓΟ

"Ο διάλογος είναι μια ευκαιρία να ανακαλύψουμε κάτι νέο, όχι η εγγύηση για τη διατήρηση παλιών πραγμάτων" (David Bohm). Ο **διάλογος** προέρχεται από την ελληνική λέξη *dialogus* και περιγράφει την ενέργεια: "ομιλίας του ενός προς τον άλλο", "συζήτησης" ή "ροής λέξεων". Ο «πρόσωπο με πρόσωπο» διάλογος περιλαμβάνει την άμεση ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ δύο προσώπων που βρίσκονται σε επαφή μεταξύ τους. Με απλά λόγια, είναι πάντα ένα πρόσωπο (αποστολέας), ο οποίος μεταφέρει ένα μήνυμα σε ένα δεύτερο άτομο (δέκτης). Αφορά δηλαδή στην ανταλλαγή πληροφοριών. Το άτομο που στέλνει το μήνυμα είναι ταυτόχρονα και δέκτης ενός μηνύματος και

το αντίστροφο. Σε αυτό το πλαίσιο, η κωδικοποίηση και αποκωδικοποίηση των πληροφοριών – δηλαδή η ερμηνεία των πληροφοριών - είναι επίσης σημαντική. Καταλαβαίνω τι ακριβώς θέλει να μου πει το άλλο πρόσωπο με τον τρόπο που τον εννοούσε; Και τι είναι απαραίτητο για να μιλάμε για έναν επιτυχή διάλογο; Ο τρόπος της ομιλίας καθώς και οι εκφράσεις του προσώπου και οι χειρονομίες επηρεάζουν τον διάλογο όπως και η σχέση που έχουν οι δύο οι άνθρωποι μεταξύ τους. Στους διαλόγους που συμμετέχω είμαι επίσης επηρεασμένος από τα δικά μου βιώματα, από το παρελθόν μου και από το πώς έμαθα να μιλάω.

Σε αυτό το πλαίσιο, το μοντέλο του Schulz von Thun (1981) αποδεικνύεται χρήσιμο. Φανταστείτε, να κάθεστε σε ένα δωμάτιο και να συνομιλείτε με φίλους. Ο φίλος σας κοιτάζει το παράθυρο και λέει: "Το παράθυρο είναι ανοιχτό." Τώρα υπάρχουν διάφορες δυνατότητες για το πώς μπορεί

κάποιος να λάβει και να διαχειριστεί αυτή την πληροφορία. Ο Schulz von Thun το χαρακτήρισε ως μοντέλο τεσσάρων διαστάσεων. Εάν κάποιος μένει στο καθαρά «πραγματικό επίπεδο», τότε απλά σημαίνει ότι θα παρατηρήσει ότι το παράθυρο είναι ανοιχτό. Η «αυτο-ανακάλυψη» σημαίνει ότι κρυώνω επειδή το παράθυρο είναι ανοιχτό. Το επίπεδο «έκκλησης» υποδηλώνει ότι το άλλο πρόσωπο, δηλαδή ο φίλος σας, πρέπει να κλείσει το παράθυρο. Από τη σκοπιά του επιπέδου «σχέσεις», το μήνυμα

που μεταφέρεται μπορεί να είναι ότι το άλλο άτομο σπαταλάει ενέργεια θέρμανσης. Θετικά μιλώντας, θα μπορούσε επίσης να σημαίνει: ο καθαρός αέρας είναι καλός για την υγεία σας. Είναι υπέροχο ότι το παράθυρο είναι ανοιχτό. Είναι σημαντικό να αναφερθεί εδώ ότι ο τρόπος που συνδέομαι με κάποιον άλλο έχει σημαντική επίδραση στην επικοινωνία (Watzlawick 1983).

Διαφέρει αν ενώ είμαι καθιστός στον καναπέ με έναν φίλο και συζητάμε ειπωθεί «το παράθυρο είναι ανοιχτό» ή αν ειπωθεί ενώ κάθομαι με τον πατέρα μου ή τον παππού μου ή στην τάξη κατά τη διάρκεια ενός μαθήματος. Πώς συνδέομαι με κάποιον, είτε τον συμπαθώ είτε όχι, είτε τον ξέρω είτε όχι, αν μου θυμίζει κάποιον που μου άρεσε πολύ ή όχι έχει επιρροή στη συζήτηση μαζί του. Μια δήλωση μπορεί λοιπόν να γίνει κατανοητή με πολύ διαφορετικό τρόπο και δεν είναι πάντα εύκολο να ανακαλύψει κανείς τι σημαίνει στην πραγματικότητα για αυτόν που την κάνει.

Μετάφραση της παραπάνω εικόνας:

Δήλωση στο κάτω μέρος: "Το παράθυρο είναι ανοιχτό".

Άνω αριστερή γωνία: Αυτο-ανακάλυψη: "Είμαι κρύος". **Άνω δεξιά γωνία:** Πραγματικό περιεχόμενο: "Το παράθυρο είναι ανοιχτό". **Κάτω αριστερή γωνία:** Σχέση: "Σπαταλάτε ενέργεια (θέρμανση)". **Κάτω δεξιά γωνία:** Έκκληση: "Κλείστε το παράθυρο".

Ένας νεαρός από τη Συρία (19 ετών) ολοκλήρωσε μια χρονιά εθελοντικής κοινωνικής εργασίας σε ένα γηροκομείο. Στην πατρίδα του, μετά την αποφοίτησή του από το σχολείο ήθελε να σπουδάσει νομική. Οι πολιτικές συνθήκες τον ανάγκασαν να φύγει και μετά την ολοκλήρωση των μαθημάτων γερμανικής γλώσσας ζήτησε επαγγελματικό προσανατολισμό από τον πρόσφυγα νονό του. Στο σπίτι, είχε ήδη βοηθήσει τη γιαγιά του, που ήταν άρρωστη και κλινήρης. Ο νεαρός εκπαιδεύτηκε και γρήγορα αναγνωρίστηκαν οι δεξιότητές του στην φροντίδα ηλικιωμένων. Με ήρεμο και φιλικό τρόπο, εκτελεί όλα τα καθήκοντα που του αναθέτουν. Φροντίζει τους ανθρώπους με σεβασμό. Ακούει και ρωτάει για τη ζωή τους τα παλιά χρόνια, δεν κρίνει βιαστικά και υποστηρίζει τους συναδέλφους. Ο υπεύθυνος της πρακτικής ήθελε να μάθει «γιατί θέλει να φροντίζει ηλικιωμένους». «Θέλω να φροντίζω τους ηλικιωμένους, όπως θα ήθελα να με φροντίσουν σε αυτή την ηλικία». Όλοι είναι ενθουσιασμένοι. Θα έπρεπε σίγουρα να σπουδάσει νοσηλευτική. Μόνο ένα πράγμα ανησυχεί όλους. Κάθε πρωί έρχεται διαφορετική ώρα. Μερικές φορές καταφέρνει να φτάσει εγκαίρως για τη βάρδια. Άλλοτε έρχεται με μια ώρα καθυστέρηση και μερικές φορές με δύο. Μερικές φορές λείπει ολόκληρο το πρωί. Αποφασίστηκε να του μιλήσουν. "Πρέπει να έρχεστε στην ώρα σας". "Ρυθμίστε το ξυπνητήρι". "Πάλι ήρθατε με μεγάλη καθυστέρηση, αυτό δεν είναι δυνατό." Οι συνάδελφοι είναι δυσαρεστημένοι, αν και είναι τόσο καλός στη δουλειά του. Κάποια στιγμή κάποιος είχε την ιδέα να τον ρωτήσει: "Γιατί πάντα έρχεσαι με μεγάλη καθυστέρηση;" Ο νεαρός άντρας έκπληκτος απάντησε: "Πολύ αργά; Εργάζομαι εδώ εθελοντικά, κάνω μια χρονιά εθελοντικής κοινωνικής εργασίας, μπορώ να έρχομαι όποτε θέλω!"

Το παράδειγμα δείχνει πόσο σημαντικό είναι να παρατηρούμε και να κάνουμε ερωτήσεις. Πολλές οικογένειες προσφύγων ζουν μια εντελώς διαφορετική ζωή και εργάστηκαν σκληρά για να αναθρέψουν τα παιδιά τους, που παρέμειναν μόνα τους από μικρά. Το να παίζεις με τα παιδιά, να τους δείχνεις τα όρια και να τα βοηθάς να εξελιχθούν, δεν είναι αναγκαστικά μέρος της εκπαίδευσης σε άλλες χώρες. Είναι σημαντικό να συνεχίζουμε να μιλάμε, να μην κρίνουμε, αλλά να κατανοούμε, να εξηγούμε, να ενδυναμώνουμε. Και όπως στο παράδειγμα: Οι άνθρωποι μπορούν να ερμηνεύσουν τα πράγματα εντελώς διαφορετικά. Η πρόκληση είναι να κατανοήσουμε και να εξηγήσουμε γιατί τα πράγματα τα διαχειριζόμαστε διαφορετικά. Στην περίπτωση του νεαρού αγόρι συμφωνήθηκε ότι θα μπορούσε να ξεκινάει μια ώρα αργότερα το πρωί και να μένει μια ώρα περισσότερο.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ

PowerPoint

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Το τεσσάρων διαστάσεων μοντέλο του Schulz von Thun περιλαμβάνει:

- α)
- β)
- γ
- δ)

ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗ ΣΕ ΕΝΑ ΘΕΜΑ: ΔΙΑΛΟΓΟΣ

Σεβασμός σημαίνει για μένα:

Μιλώ σε έναν φίλο: τι σημαίνει ο σεβασμός γι 'αυτόν;

Είμαι στο σχολείο και υποτίθεται ότι μιλάω για το θέμα : καταγωγή / προέλευση. Τι θα έλεγα στους άλλους;

Λέω στο νέο φίλο μου από τη Γερμανία κάτι για το ίδιο θέμα.

Και τότε συναντώ τον ξάδερφό μου. Καταγόμαστε από το ίδιο χωριό.

Πώς θα αλλάξει η ιστορία μου αν την πω σε διαφορετικούς ανθρώπους; Και πώς με επηρεάζει αυτό;

ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Πρόσφατα καθόμουν με έναν φίλο και μου είπε κάτι που ήταν απολύτως τρελό. Αλλά στη συνέχεια αποδείχθηκε ότι παρανόησα εντελώς αυτό που μου είπε: τι πήγε στραβά; Έπρεπε να έχω δείξει περισσότερο σεβασμό;

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ/ΠΗΓΕΣ

Bohm, D.

Pictures: www.pixabay.com

Picture four-sides model: www.scripster.com

Schulz von Thun, F. (1981). *Miteinander Reden 1. Störungen und Klärungen. [Talking to Each Other 1. Disruptions and Clarifications]* Reinbek: Rowohlt Verlag.

Stadt Essen. *Interkulturelle Dialog. Jugendliche im Gespräch über Gott und die Welt, Heimat und Herkunft, Facebook und die Liebe. [City of Essen. Intercultural Dialogue. Young People Talking about Everything under the Sun, Home and Origin, Facebook and Love].*

https://media.essen.de/media/wwwessende/aemter/0513/dialog/Dialog-_Broschuere_Druckversion_klein.pdf

Watzlawick, P. (1983). Anleitung zum Unglücklichsein. [English Title: *The Situation Is Hopeless, But Not Serious: The Pursuit of Unhappiness*].

Απαντήσεις: